

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
Alueet ja kasvupalvelut -osasto

MUISTIO
30.11.2023

VALTIONEUVOSTON PÄÄTÖS TYÖVOIMAPALVELUIDEN JÄRJESTÄMISVASTUULLE ASETETUISTA VAATIMUKSISTA POIKKEAMISESTA KUUDEN KUNTIEN MUODOSTAMAN TYÖLLISYYSALUEEN OSALTA

1 Tausta

Työvoimapalvelut siirtyvät valtion työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille ja niiden muodostamille työllisyysalueille 1.1.2025. Työvoimapalveluiden järjestämistä edellytyksistä ja yhteistoiminnasta järjestämistä toteuttamiseksi säädetään työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa (380/2023, jäljempänä *järjestämislaki*). Järjestämistä edellytyksistä poikkeamisesta säädetään työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaantulosta annetussa laissa (383/2023, jäljempänä *voimaantulolaki*).

Järjestämislain 12 §:ssä säädetään työvoimapalveluiden järjestämistä edellytyksistä. Pykälän mukaan, jos kunnan työvoiman määrä on alle 20 000 henkilöä, sen on muodostettava palveluiden järjestämiseksi yhteistoiminta-alue (*työllisyysalue*) yhdessä jonkin toisen tai useamman muun kunnan kanssa siten, että työllisyysalueen kuntien yhteenlaskettu työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Työllisyysalueen tulee muodostaa maantieteellisesti yhtenäinen, työmarkkinoiden ja työssäkäynnin kannalta toimiva alue.

Voimaantulolain 4 §:n 1 momentin mukaan poiketen siitä, mitä työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 12 §:ssä säädetään, valtioneuvosto voi antaa työllisyysalueelle luvan järjestää työvoimapalveluita, kun työllisyysalueen työvoiman määrä alittaa 20 000 henkilöä. Poikkeaminen on mahdollista, jos vähintään yksi momentin 1-5 kohdissa säädetyistä edellytyksistä täyttyy.

Voimaantulolain 4 §:n 2 momentin mukaan poikkeuslupa edellyttää lisäksi, että työllisyysalueen muodostavat kunnat osoittavat riittävät taloudelliset ja henkilöstöresurssit työvoimapalvelujen järjestämiseksi eikä alueen sekä muun työllisyysalueen palvelutaso poikkeuksen seurauksena merkittävästi heikkene.

Hangon kaupungin, Inkoon kunnan ja Raaseporin kaupungin muodostama yhteistoiminta-alue, Pietarsaaren kaupungin, Kruunupyyn kunnan, Luodon kunnan ja Pedersören kunnan muodostama työllisyysalue, Kemijärven kaupungin sekä Inarin, Pelkosenniemen, Posion, Sallan, Savukosken, Sodankylän ja Utsjoen kuntien muodostama työllisyysalue, Kittilän, Enontekiön, Kolarin, Muonion ja Pellon kuntien muodostama työllisyysalue, Savonlinnan kaupungin sekä Enonkosken, Rantasalmen ja Sulkavan kuntien muodostama työllisyysalue sekä Iisalmen ja Kiuruveden kaupungin sekä Pielaveden, Sonkajärven ja Vieremän kuntien muodostama työllisyysalue ovat toimittaneet työ- ja elinkeinoministeriölle voimaantulolain 4 §:ssä tarkoitetun hakemuksen järjestämistä edellytyksistä poikkeamisesta laissa säädetyssä määräajassa. Työ- ja elinkeinoministeriö on käsitellyt hakemukset.

2 Päätösesitys

Valtioneuvosto antaa työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaanpanosta annetun lain 4 §:n nojalla kuudelle kuntien muodostamalle työllisyysalueelle luvan järjestää työvoimapalveluita

Päätösasiakirjojen perusteluissa tarkemmin kuvatuista syistä poikkeusluvan myöntämiselle voimaanpanolain 4 §:ssä säädettyjen edellytysten katsotaan kyseisten työllisyysalueiden osalta täyttyvän.

3 Valtioneuvoston toimivalta

Valtioneuvostosta annetun lain (175/2003) 12 §:n 2 momentin mukaan valtioneuvoston yleisistunnossa ratkaistaan asiat, joiden yhteiskuntapoliittinen tai taloudellinen merkitys sitä edellyttää. Yleisistunnossa ratkaistavista asioista säädetään perustuslaissa, laissa tai valtioneuvoston asetuksella.

Valtioneuvoston ohjesäännön (262/2003) 7 §:n 3 kohdan mukaan valtioneuvoston yleisistunto käsittelee ja ratkaisee yhteiskuntapoliittisesti tai taloudellisesti merkittävät hallitus- ja hallintoasiat, joita ei ole säädetty kuuluviksi minkään muun viranomaisen toimivaltaan.

Työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaanpanosta annetun lain (383/2023) 4 §:n mukaan valtioneuvosto voi antaa työllisyysalueelle luvan järjestää työvoimapalveluita, kun työllisyysalueen työvoiman määrä alittaa 20 000 henkilöä.

4 Esityksen vaikutukset

Työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirtoa koskevan lainsäädäntökokonaisuuden vaikutukset on arvioitu sitä koskevassa hallituksen esityksessä (HE 207/2022 vp, s. 146-206). Tällä päätöksellä annettaisiin kuudelle poikkeuslupaa hakeneelle työllisyysalueelle lupa järjestää työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa tarkoitettuja työvoimapalveluita muodostamallaan yhteistoiminta-alueella.

Voimaanpanolaissa tarkoitettu henkilöstö, vireillä olevat asiat, toimitilat, omaisuus ja sitovat sopimukset siirtyvät kyseisen lain mukaisesti työvoimaviranomaiselle, joka määräytyy kunkin työllisyysalueen tekemän yhteistoimintasopimuksen mukaisesti.

5 Valmistelu

Valtioneuvoston päätös on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä yhteistyössä valtiovarainministeriön kanssa. Päätös perustuu asianomaisten kuntien toimittamiin asiakirjoihin. Koska hakemus ehdotetaan hyväksyttäväksi eikä se koske muita kuin hakijakuntia, asianosaisia ei ole ollut tarpeen kuulla (hallintolaki (434/2003) 34 § 2 mom. 5 k.)

6 Voimaantulo

Päätös tulisi voimaan heti. Työvoimapalveluiden järjestämisvastuu ja siihen liittyvät tehtävät siirtyvät työllisyysalueelle työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaanpanosta annetun lain (383/2023) mukaisesti.